

Voorstel aan de gemeenteraad

Regionale Energiestrategie (RES) Herijking regio Utrecht

Beleidsveld	Energie en Klimaat
Organisatieonderdeel	Ontwikkelorganisatie Ruimte
Opsteller	Inge van de Klundert
Kenmerk	30278401
Vergaderdatum Raad	Volgt
Referendabel	Ja
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. De Regionale Energiestrategie (RES) Herijking regio Utrecht inclusief bijlagen vast te stellen met daarin als belangrijkste punten:
 - a) Een geactualiseerde onderbouwing voor het realiseren van het regiobod van 1,8 TWh duurzame elektriciteit met zon en wind in 2030;
 - b) Samen met de regio U16 te onderzoeken wat een kwantitatieve regionale ambitie voor duurzame elektriciteit tot 2035 en 2040 kan zijn;
 - c) Indien mogelijk gebruik te maken van nieuwe faciliterende instrumenten voor de realisatie van de wind- en zonprojecten, zoals publieke financiering;
 - d) In 2025 een regionaal energiebeeld van het energiesysteem op te stellen.
2. Een aantal percelen langs de snelweg A12 toe te voegen als focusgebied zon in de eerstvolgende actualisatie van de Ruimtelijke Strategie Utrecht en Beleidsnota opwekgebieden schone energie.
3. De Regionale Energiestrategie (RES) Herijking op te nemen in de Omgevingsvisie Utrecht door toevoeging aan het overzicht 'Lijst beleidsdocumenten van de Omgevingsvisie Utrecht' en de internetpagina <https://omgevingsvisie.utrecht.nl/>.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

Samenvatting

In de RES Herijking is een nadere regionale onderbouwing van zoekgebieden wind en zon op land, opgenomen voor het realiseren van 1,8 TWh in 2030. Voor de Utrechtse inzet zijn de focusgebieden uit de vastgestelde Beleidsnota opwekgebieden schone energie ([12 december 2024](#)) in de RES Herijking als inzet voor Utrecht opgenomen. Daarnaast zijn er in de RES Herijking voorstellen gedaan om:

- in 2025 een regionaal energiebeeld op te stellen
- een kwantitatieve regionale ambitie duurzame elektriciteit voor 2035 en 2040 te onderzoeken
- en nieuwe faciliterende instrumenten te onderzoeken en toe te gaan passen om wind en zonprojecten te blijven realiseren (zoals bijvoorbeeld publieke financiering).

Op het gebied van warmte en zon op dak blijven we kennis uitwisselen met elkaar en bevestigen in deze RES Herijking onze samenwerking opnieuw.

Uit een verkenning van Rijkswaterstaat naar mogelijkheden voor het opwekken van elektriciteit langs de snelwegen (Opwek van Energie op Rijksvastgoedgronden, OER) komt bij de A12 een aantal percelen naar voren die potentieel geschikt zijn voor zonnepanelen. Het voorstel is deze percelen als focusgebied toe te voegen aan de aangewezen focus- en zoekgebieden ([Beleidsnota opwekgebieden schone energie](#)) zodat we daar met onze samenwerkingspartners de volgende stap kunnen nemen.

Context

Aanleiding

In het Klimaatakkoord zijn afspraken gemaakt om in regionaal verband samen te werken aan duurzame elektriciteit via grootschalig zon op dak, zon op land en windenergie. Op deze manier levert elke regio in Nederland een bijdrage aan de landelijke doelstelling om in 2030 35 TWh aan schone elektriciteit op land op te wekken. In Utrecht werken we samen in de U16 aan de Regionale Energiestrategie (RES). In 2021 werd door 16 gemeenten, 4 waterschappen en provincie Utrecht besloten over de Regionale Energie Strategie 1.0 (RES 1.0) ([7 oktober 2021](#)). De RES 1.0 bevat naast inhoudelijke kaders ook de afspraak met regelmaat een geactualiseerde versie van de RES aan de volksvertegenwoordigingen voor te leggen. Vanwege diverse ontwikkelingen in de regio, zoals het aanwijzen van nieuwe zoekgebieden zon en wind, is een herijking van de RES1.0 nodig.

Eerder hebben we u geïnformeerd dat alle snelwegtracés in Utrecht zijn toegelaten tot het programma OER (Opwek Energie op Rijksvastgoedgronden) ([11 april 2023](#)). Dit betekent dat RWS een voorverkenning doet naar mogelijke potentie voor het opwekken van elektriciteit met zon en wind langs de snelwegen (raadsbrieven [5 juli 2023](#) en [19 december 2023](#)). Ondertussen zijn voor bijna alle snelwegtracés voorverkenningen uitgevoerd. Uit de voorverkenningen lijkt er langs de A12 potentie voor zon te zijn. Gezien de afspraken uit de beleidsnota Opwekgebieden schone energie leggen we dit focusgebied ter besluitvorming aan u voor.

Juridische context

In 2021 is tussen de provincie Utrecht, 16 regiogemeenten (waaronder de gemeente Utrecht) en 4 waterschappen in de regio Utrecht de bestuurlijke afspraak gemaakt om te komen tot de Regionale Energiestrategie 1.0 (RES 1.0). Tevens is in de RES1.0 met elkaar afgesproken om de RES1.0 in 2025 te actualiseren. De juridische status van zowel de RES 1.0 als de RES Herijking is niet vastgelegd. Daar kan de gemeente een eigen keuze in maken. Deze RES Herijking past het best bij het niveau van een beleidsnota omdat het kaderstellend is voor de verdere uitvoering van zon- en windprojecten. Het vaststellen van een beleidsnota is een bevoegdheid van de raad op grond van de Gemeentewet.

De RES Herijking past niet helemaal in de Utrechtse standaard voor beleidsdocumenten die in het kader van Sturen en verantwoorden zijn vastgesteld door de raad. Daar kan weinig invloed op worden uitgeoefend, gezien de eerdere bestuurlijke afspraken op regionaal niveau hierover. Wel is geprobeerd om zoveel mogelijk aan te sluiten bij de bedoeling van de Utrechtse standaard voor beleidsdocumenten, zeker daar waar het de bevoegdheden van college en raad betreft als ook wat wettelijk gezien moet, zoals het uitvoeren van een milieueffectrapportage.

Eerder is de raad geïnformeerd dat door de invoering van de Omgevingswet (raadsbrief [21 december 2022](#)) voor een RES met een kaderstellend karakter een planmer- procedure moet worden doorlopen. De plan-m.e.r. procedure is uitgevoerd. Het planMER is als bijlage bij de RES Herijking gevoegd en is

ter inzage gelegd ([14 februari 2025](#)). Het planMER geeft inzicht in de milieueffecten van de zoekgebieden, maar bevat zelf geen besluit of kaderstelling. Het college heeft op grond van artikel 160 lid 1 onder b Gemeentewet de bevoegdheid om een beslissing van de raad uit te voeren en voor te bereiden, waaronder het doorlopen van de mer.-procedure. Dat betekent dat het college op basis daarvan ter voorbereiding van het raadsbesluit over de RES Herijking het mandaat heeft met de RES-partners te onderhandelen en de voorbereidingen te doen voor de uiteindelijke vaststelling van de RES Herijking door de raad.

De onderdelen uit de RES Herijking worden opgenomen in het thematisch beleid van de Omgevingsvisie Utrecht. Voor de Utrechtse inzet op schone elektriciteit is deze één op één gelijk aan de vastgestelde focus- en zoekgebieden uit de Beleidsnota opwekgebieden schone energie (vastgesteld door de raad op [12 december 2024](#)). Om zoveel mogelijk aan te sluiten bij de Omgevingsvisie Utrecht, namelijk dat al het beleid over de fysieke leefomgeving op één plek staat, nemen we de RES- Herijking op in de Omgevingsvisie. De raad is bevoegd om de RES Herijking vast te stellen, omdat het hierbij gaat om kaderstelling wat tevens op grond van artikel 3.1 van de Omgevingswet een bevoegdheid is van de raad.

De RES leidt niet tot een verandering van de bevoegdheidsverdeling tussen de verschillende overheidslagen. Zo zijn gemeenten het bevoegd gezag voor zonneparken tot 50 MW en windparken tot 5 MW (15 MW in de nieuwe Energiewet). De provincie is het bevoegd gezag voor windinitiatieven tussen de 5 en 100MW.

De RES Herijking is een actualisatie van de RES 1.0. Na vaststelling van de RES Herijking wordt de RES 1.0 niet ingetrokken, omdat deze deels indirecte juridische betekenis heeft gekregen in enkele beleidsdocumenten. Echter de RES 1.0 wordt na vaststelling van de RES Herijking beleidsmatig niet meer toegepast.

In de beleidsnota staat dat het college zonneprojecten groter dan 5 ha en op trede 3 of 4 van de voorkeursvolgorde zon vallen aan de raad ter besluitvorming voorlegt. Omdat de mogelijke potentie voor zon langs de snelweg A12 groter is dan 5 ha, legt het college deze percelen ter besluitvorming aan de raad voor.

Beslistermijn

De RES 1.0 bevat de afspraak om met regelmaat een geactualiseerde versie voor te leggen aan de gemeenteraden. Met het Rijk is afgesproken om iedere twee jaar het Rijk voor de zomer te informeren over de stand van zaken van de uitvoering van de RES. Regionaal is daarom afgesproken om te streven naar vaststelling van de RES Herijking rond de zomer.

Beoogd effect

De RES Herijking moet uiteindelijk een bijdrage leveren aan het realiseren van duurzame elektriciteit in de regio U16. Daarmee worden we minder afhankelijk van anderen voor onze energievoorziening en leveren we een bijdrage aan de maatregelen die we moeten nemen om de klimaatcrisis tegen te gaan.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening

- Raadsbrief Concept Regionale Energiestrategie-Herijking en planMER, [14 februari 2025](#)
- Raadsbesluit Beleidsnota opwekgebieden voor schone energie Utrecht, [12 december 2024](#)
- Raadsbrief Lopende projecten zon- en windenergie en geothermie, [22 oktober 2024](#)
- Raadsbrief Notitie reikwijdte en detailniveau plan-m.e.r. RES Herijking U16 & Regionaal uitvoeringsprogramma RES U16, [17 januari 2024](#)
- Raadsbrief Inzet herijking regionale energiestrategie U16, [19 december 2023](#)
- Raadsbrief Intentieverklaringen verkenning opwek energie langs A2 Noord en A28 ([5 juli 2023](#))
- Raadsbrief Voortgangsrapportage RESU16 2023, [11 april 2023](#)
- Raadsbrief Zoekgebieden duurzame energie en RESU16 ([21 december 2022](#))
- Raadsbrief Besluitvorming RES1.0 in RESU16, [18 januari 2022](#)
- Raadsbesluit Regionale Energiestrategie 1.0, [7 oktober 2021](#)

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	
1	De Regionale Energiestrategie (RES) Herijking regio Utrecht inclusief bijlagen vast te stellen met daarin als belangrijkste punten: a) Een geactualiseerde onderbouwing voor het realiseren van het regiobod van 1,8 TWh duurzame elektriciteit met zon en wind in 2030; b) Samen met de regio U16 te onderzoeken wat een kwantitatieve regionale ambitie voor duurzame elektriciteit tot 2035 en 2040 kan zijn; c) Indien mogelijk gebruik te maken van nieuwe faciliterende instrumenten voor de realisatie van de wind- en zonprojecten, zoals publieke financiering; d) In 2025 een regionaal energiebeeld van het energiesysteem op te stellen.
Argumenten	
1.1	<u>De eerder vastgestelde Utrechtse inzet is grotendeels in de RES Herijking overgenomen.</u> De Utrechtse gemeenteraad heeft vroegtijdig in het proces van de RES Herijking de inzet vanuit gemeente Utrecht vastgesteld bij het raadsbesluit over de beleidsnota opwekgebieden schone energie (12 december 2024). Deze inzet is grotendeels overgenomen in de RES Herijking. Alleen het onderdeel voor het zoeken naar oplossingen van verschillende ontwikkelopgaven in de Nieuwe Hollandse Waterlinie (beslispunt 2c raadsbesluit beleidsnota opwekgebieden schone energie) is niet concreet geland in de RES Herijking, omdat dit vooral bovenlokaal speelt en niet regiobreed. Dit betekent dat we daarmee zelf actief aan de slag blijven in het Ruimtelijk perspectief Kraag van Utrecht Nieuwe Hollandse Waterlinies. Dit doen we samen met buurgemeenten, de provincie en het Rijk.
1.2	<u>Het verkennen van een mogelijke extra opgave na 2030 is nodig omdat in de toekomst substantieel meer zon- en windenergie nodig is</u> Volgens de huidige inzichten is het stroomgebruik rond 2050 tot drie keer zo hoog als nu. Volgens het Nationaal Plan Energiesysteem is in de periode 2030-2050 een verdrievoudiging van de hoeveelheid zon-op-land en een verdubbeling van wind op land nodig. In de RES Herijking is daarom het voorstel om te gaan kijken naar een kwantitatieve regionale ambitie voor opwek voor de periode tot 2035 en 2040 in de volgende RES -Herijking (medio 2029). Daarmee is de regio voorbereid op de mogelijkheden om minder afhankelijk te zijn van anderen in de energievoorziening. Uit de planMER (bijlage) blijkt dat de regio technisch gezien voldoende potentie heeft om bovenop de huidige ambitie van 1,8 TWh meer duurzame elektriciteit op te gaan wekken.
1.3	<u>Het onderzoeken en toepassen van nieuwe faciliterende instrumenten is nodig om voortgang te houden in de realisatie van projecten.</u> De 'makkelijke' zonprojecten op land zijn in de afgelopen jaren gerealiseerd of bijna gerealiseerd. Door diverse ontwikkelingen, zoals netcongestie en nieuwe regelgeving vanuit het Rijk, zoals de voorkeursvolgorde zon op land, is het tegenwoordig lastiger om zon- en windprojecten te realiseren. Om voortgang te houden op de realisatie van de regionale doelstellingen, gaan we in de regio aan de slag met het onderzoeken en toepassen van nieuwe faciliterende instrumenten zoals maatschappelijke business cases, publieke financiering, AgriPV, slimme netoplossingen en het inpassen van wind op bedrijventerreinen. Maatschappelijke business cases zijn methodieken om zowel het economische als maatschappelijk nut in beeld te brengen Dit doen we in wisselende samenstellingen, omdat we op deze manier aansluiten bij de vragen vanuit de diverse projecten. In de gemeente Utrecht onderzoeken we voor de geluidswal A12 en de Nedereindse Plas (raadsbrief 22 oktober 2024) of het zelf

	ontwikkelen van deze projecten mogelijk is. Deze kennis delen we met de regiogemeenten die hiermee ook aan de slag willen.
1.4	<u>Het opstellen van een regionaal energiebeeld is nodig om beter te kunnen gaan sturen op de toekomstige inrichting van het energiesysteem.</u> Het energiesysteem loopt tegen haar grenzen aan omdat 1) de regio hard groeit met woningen en bedrijven; 2) de huidige technologische ontwikkelingen meer elektriciteit vragen; 3) de ambitie is om de CO₂-uitstoot te verminderen. Dit heeft geleid tot netcongestie op invoeding (najaar 2021) en afname (najaar 2022) in de regio. Hoewel in de regio flinke netuitbreidingen zullen plaatsvinden, kan het elektriciteitsnet met de groei van het elektriciteitsverbruik niet steeds verder uitgebreid blijven worden. Dit brengt te hoge kosten met zich mee en de ruimte in onze regio is hiervoor te beperkt. Daarom moeten we het energiesysteem voor de toekomst nu anders gaan inrichten. Dit kunnen we bijvoorbeeld doen door vraag en aanbod van elektriciteit in tijd en ruimte dichter bij elkaar te brengen. In 2025 volgt vanuit de regio een regionaal energiebeeld om dit energiesysteem beter in kaart te brengen. Hierin zal de impact van de ontwikkelingen, de belangen en afhankelijkheden en de sturingsmogelijkheden in beeld worden gebracht.
1.5	<u>De reactie op de zienswijzen en het advies van de commissie MER hebben onder andere geleid tot een explicieter rol van energiecoöperaties bij de uitvoering van de RES Herijking</u> In totaal zijn er 51 zienswijzen op de concept RES Herijking en/of planMER ingebracht. Dit heeft geleid tot een aantal aanpassingen in de RES Herijking: - Verduidelijking of aanvullingen ten aanzien van teksten waaronder het expliciet maken van de rol van energiecoöperaties, een toelichting om aan te geven wat precies wordt bedoeld bij het onderzoek naar maatschappelijke businesscases en het toevoegen van de mogelijkheden van energie-opslag bij dit onderzoek - De mogelijkheid voor gemeenten om een inspanningsverplichting voor lokaal eigendom onder de Energiewet te gebruiken is toegevoegd. De inzet van Oudewater is naar beneden bijgesteld, omdat een zoekgebied wegvalt doordat dit gebied niet in de provinciale Omgevingsverordening past.
Kanttekeningen/ Risico's	
1.1	<u>Inwoners van de gemeenten zijn niet direct betrokken geweest bij het opstellen van de RES Herijking</u> Participatie over de RES Herijking heeft alleen plaatsgevonden op regionaal niveau bij de formele besluitvormingsmomenten en niet met direct omwonenden. Dit is bij de vaststelling van de NRD (17 januari 2024) besloten. Op het grootste deel van de actualisaties voor de onderbouwing van het regionale bod heeft al participatie bij gemeenten plaatsgevonden. Voor gemeente Utrecht was dit in het traject tot besluitvorming over de beleidsnota opwekgebieden schone energie (12 december 2024). Met het ter inzage leggen van de concept RES Herijking en de planMER hebben 51 (belangen)partijen en bewoners zienswijzen ingebracht die hebben geleid tot aanpassingen in de RES Herijking. Bij de verdere integrale gebiedsontwikkeling van de specifieke zoekgebieden zon en wind in Utrecht is participatie met omwonenden en stakeholders voorzien zoals in 'Samen stad maken' is afgesproken.
1.2	<u>Planuitval blijft mogelijk waardoor de inzet voor de regio niet kan worden gerealiseerd.</u> Met de Beleidsnota opwekgebieden voor schone energie zijn alle mogelijke gebieden, die als geschikt uit de planMER zijn gekomen, in beeld gebracht. Bij deze beleidsnota is besloten om alle potentiële gebieden in beeld te houden. We willen ons maximaal inzetten om zoveel mogelijk zon en/of wind te gaan

	ontwikkelen op eigen grondgebied. We zitten aan de bovenkant van de technische potentie in Utrecht en zijn afhankelijk van de haalbaarheid van duurzame opwek in gebieden met cultuurhistorische waarden. Deze maximale inzet is ook nodig om de inzet voor het regiobod vanuit Utrecht (355 GWh) gestand te doen. Voor de RES Herijking zijn de nu lopende wind- en zonprojecten en de focusgebieden ingebracht zoals besloten bij de Beleidsnota opwekgebieden voor schone energie. Met de lopende projecten en nieuwe ontwikkelingen in de focusgebieden komen we tot een opwekpotentieel van 303 GWh. Hiermee bereikt de Utrechtse inzet, als het lukt het maximale potentieel te ontwikkelen, 85% van toegezegde inzet in de regio. Planuitval in deze gebieden blijft mogelijk. Bijvoorbeeld omdat grondeigenaren geen medewerking verlenen of omdat het vanwege netcongestie niet lukt om een aansluiting op het elektriciteitsnet te krijgen. Om de inzet in de regio te realiseren zijn dus zon en/of windprojecten nodig in de zoekgebieden die gelegen zijn in cultuurhistorisch erfgoed, waaronder de Hollandse Waterlinies. Daarvoor werken we samen met provincie, buurgemeenten en Rijk aan een Ruimtelijke perspectief Kraag van Utrecht. Voor het realiseren van het regiobod of om meer schone elektriciteit te realiseren in 2035 en 2050 kan Utrecht geen nieuwe aanvullende zoeklocaties in de regio inbrengen. Met het vaststellen van de Beleidsnota zijn een aantal moties (M522, M523 en M524) aangenomen om te onderzoeken of meer zon op land in Rijnenburg/Reijerscop of tijdelijk in Rijnenburg-Noord mogelijk is. Als dit mogelijk is, kunnen deze zoekgebieden een deel van de planuitval opvangen. Deze zoekgebieden worden pas in de RES opgevoerd als de gemeenteraad hierover een besluit genomen heeft volgens de afspraken in de Beleidsnota Opwekgebieden schone energie. De inzet van Utrecht in de RES Herijking is een zelfbindende afspraak. De afspraken geven Utrecht wel de verantwoordelijkheid om de inspanningen te plegen; daarop spreken de gemeenten elkaar onderling ook aan.
1.3	<u>Het is nog niet bekend of deze faciliterende instrumenten helpen om projecten te realiseren</u> De gemeente Utrecht onderzoekt nu of we een aantal projecten zelf kunnen ontwikkelen (raadsbrief 9 april 2025). Het is nog niet zeker of we de zon- en windprojecten ook daadwerkelijk kunnen realiseren. Door de mogelijkheden te onderzoeken, doen we in ieder geval (leer)ervaringen op, die we met de regio kunnen delen. Ook kijken we waar we met elkaar kunnen samenwerken.
1.4	<u>De gemeente neemt niet alle adviezen van de commissie MER over waardoor er vragen kunnen ontstaan over het nut van de uitgevoerde planMER</u> In de planMER hebben we 54 zoekgebieden voor zon milieutechnisch onderzocht. Dit helpt om keuzes te maken en de plannen te realiseren. De commissie MER heeft een advies uitgebracht op het milieuonderzoek. De meeste adviezen zijn overgenomen en de planMER is daarvoor aangepast. Eén deel van de adviezen richt zich op het maken van meer alternatieven voor de opwek van zon. Dit advies nemen we niet over. De commissie kijkt naar de regio als een geheel waar de opgave vrij over verdeeld kan worden. Dit past niet bij de huidige regionale samenwerking en de ambities en besluitvormingsprocessen die gemeenten hebben doorlopen om tot de aangewezen zoekgebieden te komen. Het is niet verplicht om de adviezen van de commissie MER over te nemen.
1.5	<u>De RES Herijking kijkt niet vooruit op de opgave voor duurzame opwek na 2030.</u> Het is niet gelukt om gezamenlijk naar de opgave voor duurzame opwek na 2030 te kijken. Ondanks dat we weten dat de elektriciteitsvraag na 2030 blijft toenemen en de opgave in de regio groter wordt. Er zijn procesafspraken in de RES Herijking gemaakt dat we uiterlijk in 2029 een nieuwe actualisatie maken en dat we de opgave voor na 2030 gaan onderzoeken. Mogelijke afspraken hierover worden in de volgende RES Herijking (3.0) vastgelegd (uiterlijk 2029).

Beslispunt	
2	Een aantal percelen langs de snelweg A12 toe te voegen als focusgebied zon in de eerstvolgende actualisatie van de Ruimtelijke Strategie Utrecht en Beleidsnota opwekgebieden schone energie
Argumenten	
2.1	<u>Het toevoegen van nieuwe geschikte focusgebieden past bij de ambitie om zoveel mogelijk energie zelf op te wekken.</u> Uit een voorverkenning van Rijkswaterstaat in het kader van OER (Opwek van Energie op Rijksvastgoedgronden) blijkt er tussen de 14-22 ha ruimte te zijn voor zon langs de snelweg A12. De percelen zijn in eigendom van Rijkswaterstaat. Er is 14 ha kansrijk en 8 ha beperkt kansrijk (beperkt onder andere vanwege de verkeersveiligheid). In de Beleidsnota opwekgebieden schone energie is als ambitie opgenomen dat we zoveel mogelijk elektriciteit zelf willen opwekken in gebieden die geschikt zijn. Tijdens het opstellen van de Beleidsnota Opwekgebieden schone energie leek de kansrijkheid voor potentie langs de A12 beperkt. De locatie is daarom niet opgenomen in de Beleidsnota. Na de zomer willen we de samenwerkingsovereenkomst tekenen en verder gaan met de volgende stap om tot afwegingen voor de ontwikkeling van dit gebied te komen. Groen: 14 ha kansrijk Oranje: 8 ha beperkt kansrijk
2.2	<u>Uit het planMER-onderzoek van de regio blijkt dat de energie-opbrengsten en de mogelijkheden voor een aansluiting op het elektriciteitsnet van deze locaties gunstig beoordeeld zijn.</u> Uit de planMER regio Utrecht (bijlage bij deze RES Herijking) zijn de OER-projecten als zoeklocatie meegenomen. Ook de milieu-effecten van deze locatie zijn in beeld gebracht. Hieruit blijkt dat deze locatie goed scoort op energieopbrengst en minder goed scoort op ecologie omdat er is beschermde flora aanwezig is. Locatie specifiek onderzoek zal de effecten en maatregelen voor ecologie in kaart gaan brengen. Niettemin zijn er geen belemmeringen in het kader van bijvoorbeeld cultuurhistorisch erfgoed of beschermde natuur. De locatie ligt dicht bij het windpark Rijnenburg en bedrijventerreinen waardoor er een positieve beoordeling ten opzichte van de aansluiting op het elektriciteitsnet is. Nader milieu-onderzoek op de specifieke beoogde locaties zal uit moeten wijzen of de locatie geschikt is.
Kanttelingen/ Risico's	
2.1	Het is onzeker of het gebied kan worden ontwikkeld.

	De voorverkenning voor dit gebied is bijna afgerond. Uit de laatste af te ronden onderzoeken naar o.a. verkeersveiligheid en mogelijke reserveringen van andere opgaves op deze percelen (bijvoorbeeld leidingentracés) zal moeten blijken of er daadwerkelijk potentie voor zon is. Na de voorverkenning zullen meer nadere onderzoeken moeten plaatsvinden, o.a. naar ecologie, lichtschittering en verkeersveiligheid, het aansluiten op het elektriciteitsnet et cetera. Het merendeel van de onderzoeken in de (voor)verkenningfase is op kosten van RWS. De uiteindelijke planontwikkeling en exploitatie zijn voor rekening en risico van de initiatiefnemer(s).
2.2	<u>Het is onzeker of er een interessante business case voor (markt)partijen te maken is en het project wordt gerealiseerd.</u>
	De businesscase voor zonneprojecten is op het moment niet goed. Dit heeft te maken met onder andere oplopende (bouw)kosten, lagere energieprijzen en hogere transportkosten. Door het project snel op de markt aan te bieden, zal moeten blijken of partijen interesse hebben in dit project. Het is mogelijk dat er geen interesse is of dat er later belemmeringen aan het licht komen die nu nog niet zijn voorzien waardoor de business case niet rondkomt. Bij de uitvraag is (het organiseren van) lokaal eigendom één van de vereiste. Daarmee krijgen energiecoöperaties een plek in dit project.
Beslispunt	
3	De Regionale Energiestrategie (RES) Herijking op te nemen in de Omgevingsvisie Utrecht door toevoeging aan het overzicht 'Lijst beleidsdocumenten van de Omgevingsvisie Utrecht' en de internetpagina https://omgevingsvisie.utrecht.nl/ .
Argumenten	
3.1	<u>Op deze manier krijgt de Beleidsnota een juridische status in de Omgevingswet als onderdeel van de Omgevingsvisie Utrecht.</u>
	In de Omgevingsvisie Utrecht (en de beleidsnota's en visies die daar deel van uitmaken) staat het gemeentelijke beleid over de fysieke leefomgeving. Energie is daar een belangrijk onderdeel van. Dit beleid geldt voor de gehele gemeente.

Financiën

Uit RES Herijking volgen geen directe financiële consequenties. De RES Herijking biedt de kaders waarmee invulling kan worden gegeven aan de ontwikkeling van zon op land en windprojecten. Voor de Utrechtse projecten zijn de financiële kaders in de beleidsnota opwekgebieden voor schone energie opgenomen waarvoor dekking is in het programma Klimaatvriendelijk stad.

De uitvoering van de regionale taken is tot en met 2027 gewaarborgd door een bijdrage van rijksmiddelen en bijdragen naar rato uit de verschillende gemeenten ([raadsbrief 17 januari 2024](#)). De bijdrage van de gemeente Utrecht (ca. € 58.000) wordt bekostigd uit het Programma Klimaatvriendelijke stad. Eind 2027 zal een nieuw regionaal programma voor besluitvorming aan het college van B&W inclusief dekking voor de uitvoering van de regionale werkzaamheden worden voorgelegd.

De uiteindelijke planontwikkeling en exploitatie van een windpark of zonneveld, waaronder de percelen langs de A12 zijn voor rekening en risico van de initiatiefnemer. De gemeente spreekt met de initiatiefnemer af hoe de plankosten die de gemeente maakt, worden doorberekend. Deze afspraken worden vastgelegd in een bouwvelop of een anterieure overeenkomst. Bij sommige projecten kiezen we ervoor om zelf projecten te gaan ontwikkelen ([raadsbrief 9 april 2025](#)).

Vervolg

Na besluitvorming over de RES Herijking door gemeenteraden, provinciale staten en het algemeen bestuur van de waterschappen, zal de RES Herijking aan het rijk worden toegestuurd. Tweejaarlijks zal een Voortgangsrapportage bij het Rijk worden ingediend. De eerstvolgende Voortgangsrapportage moet medio 2027 worden ingediend bij het Rijk. U wordt daarover geïnformeerd. In de RES Herijking

is afgesproken om in 2029 een nieuwe RES Herijking op te stellen en ter besluitvorming aan de gemeenteraden voor te leggen.

Als het gaat over de concrete projecten voor zon en wind in de gemeente Utrecht zijn in de Beleidsnota opwekgebieden schone energie indicatoren aan de realisatie van de vergunde en gerealiseerde projecten opgenomen. Hierover zal in de jaarlijkse [Voortgangsrapportage Energie van de stad](#) worden gerapporteerd.

Voor de percelen langs de A12 geldt dat we met projectpartners, waaronder Rijkswaterstaat, stappen gaan zetten om het project verder te concretiseren en uiteindelijk te realiseren. De eerste stap is het sluiten van een samenwerkingsovereenkomst tussen de projectpartners waarin afspraken worden gemaakt over lokaal eigendom, participatie met omwonenden, uitgiftestrategie, doorlooptijd van het project, projectmanagement et cetera. De samenwerkingsovereenkomst is de opmaat om het project bij (markt)partijen aan te bieden en vervolgens stappen te gaan zetten naar vergunningverlening. Gedurende dit proces kan altijd blijken dat er belemmeringen naar voren komen die niet zijn op te lossen, waardoor het project niet kan worden gerealiseerd.

Samen stad maken (voorheen: Participatie)

Voor deze herijking is 'Gemeente aan zet' van toepassing: er is niet samengewerkt met Utrechters voor dit voorstel.

Op het grootste deel van de actualisaties in de RES heeft al participatie plaatsgevonden, specifiek bij de besluitvorming en realisatie van een project en in het beleidsproces van met name gemeenten. Bij vaststelling van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau ([raadsbrief 17 januari 2024](#)) is daarom besloten de participatie over de RES Herijking vooral via de formele besluitvormingsmomenten te laten lopen. Met het ter inzage leggen van de RES Herijking zijn inwoners en maatschappelijke partijen in de gelegenheid geweest om hun inbreng te geven op het regionale schaalniveau. Dit sluit ook aan bij de huidige Participatie- en inspraakverordening van de gemeente Utrecht.

Op regionaal niveau zijn er verschillende bijeenkomsten georganiseerd voor en met regionale stakeholders zoals LTO, Natuur en Milieu Federatie en Energie van Utrecht. Op 24 februari jl. is een bijeenkomst over de concept RES Herijking georganiseerd voor regionale stakeholders.

Voor de percelen langs de A12 is het participatieplan onderdeel van de samenwerkingsovereenkomst. Minimaal 50% lokaal eigendom is één van de randvoorwaarden.

Communicatie

Inwoners en stakeholders zijn over de RES Herijking geïnformeerd via de gemeentepagina, de website van de gemeente, de website van de provincie en op de website van de RES. Tot op heden werd gesproken van de RES U16. In praktijk is U16 een onbekend begrip of regio, zowel binnen de regio als erbuiten. Dat leidde tot onduidelijkheid en verwarring. Daarom wordt in de RES Herijking gesproken van RES-regio Utrecht. Totdat de besluitvorming in alle 16 gemeenten, vier waterschappen en de provincie rond is, is geen actieve communicatie voorzien over de RES Herijking. Voor de percelen langs de A12 is het communicatieplan onderdeel van de samenwerkingsovereenkomst.

Bijlagen

Bijlagen besluitvorming

RES Herijking inclusief de volgende bijlagen:

- PlanMER
- Nota van beantwoording NRD
- Nota van beantwoording RES Herijking
- Advies commissieMER op PlanMER RES Herijking regio Utrecht
- Reactie op advies commissieMER op PlanMER RES Herijking regio Utrecht

Bijlagen informatief

-